

וירט, קריסטיאן (1885-1944)

(Christian Wirth). קצין ס"ס. ו' נולד באוברבלצהיים (Oberbalzheim) שבזירטמברג. למד נגרות, וב-1910 נכנס לשירות המשטרה. במלחמת-העולם הראשונה זכה ו' בעיטור גבוה. אחרי המלחמה שירת ו' במשטרה פלילית, ונדע לשמצה בשיטות החקירה שלו. ב-1931 הצטרף ו' למפלגה הנאצית, וב-1939 היה למפקח המשטרה הפלילית (Kriminalkommissar) בשטוטגרט (Stuttgart), שהיתה חלק מן הגסטפו. בסוף 1939 החל ו' להתמחות ברציחת חולי נפש במסגרת מיבצע אותנסייה, וערך את הניסויים המתועדים הראשונים ברציחת חולי נפש, שאובחנו כחשוכי מרפא, בגז. ב-1940 מונה ו' למפקח על מיתקני אותנסייה ברייך הגדול, וב-1941 נשלח למשימה ללובלין והקים שם את מרכז האותנסייה הראשון שמחוץ לתחומי הרייך. בעקבות זאת הקים ו' חמישה מחנות השמדה בפולין, והראשון בהם שהיה למיבצעי היה מחנה חלמנו. בשנה וחצי שאחר-כך היה ו' אחראי לפיקוח על השמדת יותר משני מיליוני יהודים במחנות בלז'ץ, סוביבור וטרבלינקה, בשיתוף-פעולה עם אודילו גלובוצניק ומטה משטרת הס"ס בלובלין. הדבר היה כרוך בהנהגת שיטות חדשות של רציחה בגז. אחרי שבסתיו 1943 נסגר מחנה בלז'ץ הועלה ו' לדרגת ס"ס שטורמבנפירר, נשלח לטרייסטה (Trieste) ותפקידו היה לשלח משם את היהודים להשמדה. הוא נהרג בידי פרטיזנים בעת נסיעה לפיומה (Fiume).